

Retouradres: Postbus 93122, 2509 AC Den Haag

Aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
De minister
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Pagina 1

Geachte mevrouw Ollongren,

Op 1 oktober 2021 openen de Kinderombudsman en de Nationale ombudsman een onderzoek uit eigen beweging naar knelpunten die kwetsbare gezinnen ervaren als zij (dreigen) hun huis (te) worden uitgezet en de vraag wat zij hierbij van de overheid mogen verwachten. Via deze brief informeren wij u over de aanleiding en focus van dit onderzoek.

Datum

30 september 2021

Onderwerp

Opening onderzoek

Ons nummer

2021 26685

Contactpersoon

Aanleiding en doel van het onderzoek

De Nationale ombudsman en de Kinderombudsman ontvangen doorlopend zorgelijke signalen en klachten van instanties en van burgers over problemen met huisvesting. Door de krapte op de woningmarkt lijken huisvestigingsproblemen nauwelijks op te lossen. Het raakt vooral gezinnen die om verschillende redenen hun huis moeten verlaten (bijvoorbeeld vanwege huiselijk geweld, huurachterstand, echtscheiding, overlijden, faillissement, ongeschiktheid van de woning of bij (verdenking van) criminele activiteiten) en als gevolg daarvan gedwongen worden op zoek te gaan naar een andere woning. Alleen, zo'n woning is nauwelijks te vinden. Veel huizen zijn te duur (particuliere en/of koopsector) of er gelden lange wachtlijsten (sociale woningbouw).

Een groot deel van de gezinnen dat het huis wordt uitgezet moet elders worden opgevangen. Soms worden zij door de gemeente in een crisis- of in een maatschappelijke opvang geplaatst, soms kunnen zij in het eigen netwerk terecht. Hoe dan ook, het uitzetten of het verlaten van het huis heeft vaak enorme impact op het welzijn van mensen. Zeker wanneer dit leidt tot het gescheiden opvangen van ouders en kinderen.¹ Het staat vast dat kinderen hierdoor ernstig worden geschaad in hun ontwikkeling naar volwassenheid. Huisuitzettingen hebben namelijk vaak ook gevolgen voor andere terreinen die voor de ontwikkeling van kinderen belangrijk zijn. Zo kan het gebeuren dat kinderen hun school of sociale omgeving (vrienden, sportclubs) moeten verlaten vanwege een huisuitzetting. Ook hebben zij vaak te maken met de stress van hun ouder(s)/ verzorgers die daardoor minder beschikbaar zijn voor begeleiding of opvoeding.

Uit klachten die de Nationale en Kinderombudsman ontvangen van volwassenen en kinderen blijkt dat het voor hen onduidelijk is wat zij van de overheid mogen verwachten. Overheden nemen onvoldoende hun verantwoordelijkheid en verwijzen

Nationale ombudsman

Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

T 070 356 35 63
post@nationaleombudsman.nl
www.nationaleombudsman.nl

¹ Of het scheiden van broertjes/zusjes.

naar elkaar waardoor het voor burgers moeilijk is te bepalen bij wie zij terecht kunnen voor hulp. Dat is met name het geval wanneer taken worden uitgevoerd door private partijen. Burgers, in casu gezinnen met kinderen, weten vaak niet wie zij kunnen aanspreken op de (niet) verwezenlijking van het recht op huisvesting. De zorgelijke signalen en klachten van deze kwetsbare groep geven de ombudsmannen aanleiding een gezamenlijk onderzoek uit eigen beweging in te stellen.

Pagina 2/2

Ons nummer

2021 26685

Onderzoeksvraag

In dit onderzoek staat de vraag centraal wat deze gezinnen in de praktijk van de overheid mogen verwachten als het gaat om het gedwongen verlaten van hun huis in de private of publieke sector vanuit mensenrechten- en kinderrechtenperspectief. Het doel van het onderzoek is inzichtelijk maken hoe voor burgers die hun huis (dreigen te) worden uitgezet wet- en regelgeving en beleid in de praktijk uitpakt en om een antwoord te krijgen op de vraag bij wie zij hun hulpvragen kunnen neerleggen. Met andere woorden: wie is er verantwoordelijk voor hulp aan deze gezinnen?

Aanpak onderzoek

Het onderzoek bestaat uit literatuur- en dossieronderzoek. Daarnaast worden gesprekken gevoerd met deskundigen, private partijen, hulpverleners en intermediairs, met de doelgroep zelf: volwassenen en kinderen, de mensen die hen bijstaan, en met degenen die we met dit onderzoek aanspreken: de overheidsinstanties. Tot slot wordt bij de afronding van het onderzoek één of meer rondetafelgesprekken georganiseerd met de rijks en lokale overheid. Doel is met de deelnemers reflecteren op de bevindingen uit het onderzoek, te bespreken hoe zij de rol van de (rijks- en lokale) overheid in dit kader zien en wat mogelijke oplossingsrichtingen zijn. Naar verwachting wordt het onderzoek in de zomer van 2022 afgerond.

Nieuwsbericht

Op 1 oktober 2021 publiceren wij op onze website www.nationaleombudsman.nl een nieuwsbericht waarin de opening van het onderzoek wordt aangekondigd.

Afschrift

Een afschrift van deze brief sturen wij ter informatie naar de lokale ombudsvoorzieningen en naar de vaste Kamercommissie van Binnenlandse Zaken.

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen

Margrite Kalverboer
de Kinderombudsvrouw